

Douane
Belastingdienst

Aan de leden van
het Opdrachtgevers-Opdrachtnemerberaad Douane

Douane Landelijk Kantoor
Handhavingsbeleid

Datum
6 april 2020

Toelichting agendapunt 3: Impact Covid-19 op de Douane

Contactpersonen

5.1.2e

Inleiding

Agendapunt 3 zal mondeling worden toegelicht door 5.1.2e, de 5.1.2e. Hierbij zal zij ingaan op de actuele situatie en de voorbereidingen op de nabije toekomst.

Doel van dit agendapunt is om af te spreken hoe opdrachtgevers en de Douane de komende periode keuzes maken en prioriteiten stellen in de risicogerichte handhaving voor de opdrachtgevers. Gezien de onzekerheid over hoe de crisis zich verder gaat ontwikkelen en hoe lang deze gaat duren, zal het de komende tijd een zoeken blijven naar een balans tussen enerzijds het beperken van de gezondheidsrisico's voor douanemedewerkers en anderzijds de opdracht van de Douane om bij te dragen aan de veiligheid en gezondheid van de samenleving en het continueren van haar fiscale taak.

Kern

Gezien de:

- de mate waarin goederenstromen en risico's veranderen (minder reizigersverkeer, meer hulpgoederen en signalen dat drugsmokkel eerder toe dan afneemt);
- nieuwe opdrachten van de EU om aan bepaalde goederen extra aandacht te geven, zoals nu aan persoonlijke medische beschermingsmiddelen;
- ervaringen en inzichten hoe controles toch veilig kunnen worden uitgevoerd;
- onzekerheid over de toekomstige inzetbaarheid van douaniers vanwege ziekte en zorg;

zal de Douane, waar nodig en mogelijk in nauw overleg met de opdrachtgevers, naar bevind van zaken keuzes maken in de risicogerichte handhaving (al dan niet opschalen of afschalen).

Toelichting

Zoals bij veel organisaties, heeft de uitbraak van het COVID-19 virus ook op het werk van de Douane grote impact. Op 18 maart jl. zijn de leden van het OOD in een brief op hoofdlijnen geïnformeerd over de impact van Covid-19 op de Douane.

Op 23 maart 2020 heeft de Douane voor een korte, tijdelijke, termijn de keuze gemaakt om af te schalen in de handhaving. Dit ziet toe op zowel het generieke toezicht (oa. surveillance, cameratoezicht, Kustwacht), als het risicogerichte toezicht, waaronder ook de risicogerichte controles die op de beleidsterreinen liggen van de opdrachtgevende beleidsdepartementen. Dit laatste betreft de aantallen risicogerichte scan-, fysieke en administratieve controles die eerder zijn afgesproken in het kader van het Handhavingsplan 2020.

Vanaf het uitbreken van de crisis is er op diverse wijze en momenten afstemming geweest over de handhavingsniveaus tussen medewerkers van de Douane en van de opdrachtgevers.

Bij het nemen van maatregelen naar aanleiding van de crisis heeft de Douane de volgende keuzes gemaakt, die ook de risicogerichte handhaving op de beleidsterreinen van de opdrachtgevende beleidsdepartementen raakt:

De gezondheid van de medewerkers staat voorop

- De Douane past de "social distance" waar mogelijk toe. Dat betekent dat de Douanemedewerkers zoveel als mogelijk thuis werken of het werk spreiden. En dat ze zo min mogelijk in de openbare ruimte komen om bij te dragen aan voorkomen van verspreiden van het virus.
- Niet alle douanewerkzaamheden kunnen vanuit huis verricht worden. Denk hierbij vooral aan het fysieke toezicht dat op locatie gebeurt. Daarnaast mogen douanemedewerkers op de meest risicovolle functies alleen in een beveiligde omgeving op kantoor werken, zij werken dus niet thuis. Daar waar nodig wordt de wijze van de uitvoering van de controle aangepast. Zo zijn we zeer terughoudend met fouilleren in het passagiersverkeer.

Vitale douaneprocessen

Er is een aantal vitale douaneprocessen aangewezen dat zoveel als mogelijk doorgang moeten vinden:

- *Dienstverlening en reguliere aangiftebehandeling*
Kanalen van dienstverlening blijven zoveel mogelijk open en het proces van behandelen van aangifte en vrijgave van goederen ook. Dit ter continuering van de logistieke doorstroom van het goederenverkeer
- *Gezondheid en veiligheid samenleving, fiscale kerntaak en Europese verplichtingen.*
De handhavingstaken die te maken hebben met de gezondheid van burgers en veiligheid van de samenleving, zoals de bestrijding van de smokkel van verdovende middelen. Dat heeft de grootste prioriteit gekregen. Ook wordt de Europese verplichtingen nagekomen en de fiscale kerntaak op een verantwoord niveau gehandhaafd. Werkzaamheden voor de overige handhavingsgebieden zijn in verschillende mate afgeschaald.

De processen die automatisch plaatsvinden of met aanpassingen uitgevoerd kunnen blijven worden, worden zo volledig mogelijk op de normale wijze uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan heffing en inning, (verplichte) bescheidcontroles, vergunningverlening, onderzoek door het Douanelaboratorium en de inning van het verkeersbegeleidingstarief.

Specifieke afspraken

Naast contact met de opdrachtgevers over de handhavingsniveaus in algemene zin, zijn ook specifieke afspraken gemaakt over toezicht op bepaalde goederenstromen en nieuwe taken. Het gaat hier onder meer om een handelspolitieke regeling met een uitvoerverbod voor persoonlijke beschermingsmiddelen, fiscale regelingen voor de invoer van deze middelen en specifieke aandacht voor invoer van medische hulpmiddelen. Dit alles in het licht van de dringende oproep van de Europese Commissie aan marktautoriteiten én douanediens ten om ervoor te zorgen dat persoonlijke beschermingsmiddelen en medische hulpmiddelen zo snel mogelijk beschikbaar komen.

Nabije toekomst

Het is onduidelijk hoelang de uitbraak en de crisis zullen duren. Inmiddels is bekend geworden dat de overheidsmaatregelen om de uitbraak in de Nederlandse samenleving te beteugelen tot 28 april 2020 zijn verlengd. De Douane heeft naar aanleiding hiervan het huidige handhavingsniveau herijkt. Op basis hiervan worden er momenteel enkele geringe aanpassingen doorgevoerd.

Als *worst case scenario* heeft de Douane, een terugvaloptie voorbereid; het minimale handhavingsniveau. Hierover is op dossierbasis met de opdrachtgevers overleg geweest. Met dit scenario wordt geanticipeerd op mogelijke verdergaande maatregelen. Daarbij wordt dezelfde prioritering gehanteerd als in fase 1: de veiligheid samenleving; de gezondheid van de burgers; de fiscale kerntaak en het nakomen van EU-verplichtingen. De handhavingsniveaus worden in dit scenario verder naar beneden bijgesteld dan in de actuele fase.

Op het moment dat de Douane de actuele afschaling wijzigt zullen de beleidsdepartementen hierover geïnformeerd worden.

Tot slot

Wanneer een opdrachtgever de behoefte heeft aan nader contact, is de Douane graag hiertoe bereid. Onze contactpersoon is 5.1.2e. Voor toelichting op specifieke dossiers kan ook contact op worden genomen met de betrokken handhavingsregisseur.

¹ Bereikbaar via e-mail: 5.1.2e@belastingdienst.nl of telefonisch 5.1.2e